

ONDERDEEL VAN DE STAD

studenten van
Zadkine aan het
werk in de culturele
sector van Rotterdam

Swendeline Ersilia
in opdracht van KCR

KCR

INHOUDSOPGAVE

Introductie door Swendeline Ersilia	4
Het begin	8
Alle dinsdagen op een rijtje	9
Over de streep	12
Balanceren	14
Stereotype	16
Vliegende kiep	20
Onderdeel van de stad	23
A moment with – Chantal	26
A moment with – Eren	30
A moment with – Rianne	32

“Ik denk dat we met dit project zoveel deuren openzetten voor mbo-studenten. Deuren die eerder gesloten waren. Ik hoop gewoon dat wij een voorbeeld zijn voor alle scholen en instellingen en kunnen laten zien dat het anders kan. Ik hoop dat de deuren die we nu open hebben gezet, openblijven.”

-Eren Michael

Aantekeningen van een meeloper

Toen ik klein was, stelde ik mezelf vaak de vraag of kinderen aan de andere kant van de wereld hetzelfde vonden als ik. Betekende een zaterdagochtend voor hen ook Cartoon Network en een arepita als ontbijt? Werden zij ook blij van verschillende kleuren verf omdat dit betekent dat je nog oneindig veel kleuren kan maken? Ik vroeg me af of zij hun melk ook lieten staan omdat het hen deed denken aan een verschrompelde koe. Mijn moeder was meestal het slachtoffer van mijn vragenvuur.

“Dat moet je aan hen vragen. Er zullen vast kinderen zijn die anders denken dan jij, maar zij kunnen je dat beter vertellen dan ik. Ik kan je tenslotte alleen mijn gedachten erover vertellen,” zei ze dan.

Vandaag de dag stel ik mezelf andere vragen, over de stad Rotterdam bijvoorbeeld. Nu weet ik toevallig dat deze vragen meer mensen bezighouden. Over hoe verschillende jongeren zich op hun eigen manier door het geweld van deze mooie stad heen bewegen. Hoe alle kunst en cultuur die hier zo leeft, kan bijdragen aan hun ontwikkeling. Wanneer wordt het betekenisvol? Wat zijn de bijzondere momenten? Wat is er nodig? Wat werkt? Wanneer gaan kunst en cultuur echt iets voor ze betekenen en wanneer niet? Omdat we deze antwoorden samen vormen, leek het mij niet meer dan logisch om deze vragen direct aan deze jongeren te stellen. Ik ging daarvoor niet naar de andere kant van de wereld, maar liep met een bijzondere groep jongeren mee in Rotterdam.

Van september 2019 tot februari 2020 heb ik een aantal studenten van de Community of Practice gevolgd. Wat kunst en cultuur kan betekenen zijn we gaandeweg gaan ontdekken.

Met dit online magazine geef ik het verhaal van de studenten die ik heb gevolgd een mooie plek. Daarbij hoop ik ruimte te creëren voor de positie van de student in het gesprek over zijn of haar eigen ervaring en de betekenis daarvan.

Een ding is zeker: Wat iets voor iemand kan betekenen, kunnen we ons bedenken, maar alleen de ander kan ons antwoord geven. Wat wij daarvan vinden en wat we daarmee doen is altijd een tweede.

Swendeline Ersilia

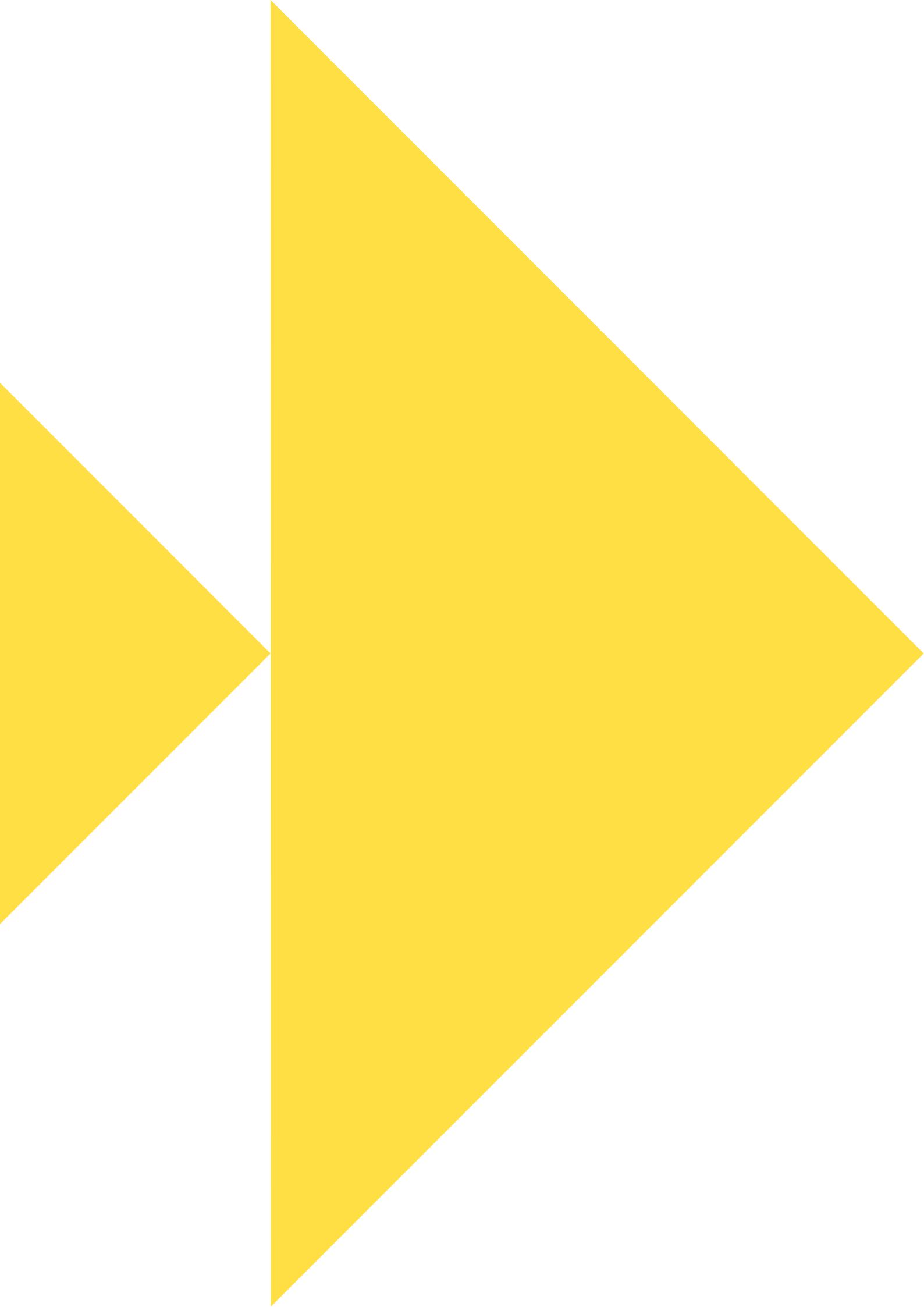
Wat je moet weten over Community of Practice

Voordat je verder duikt in deze bijzondere verzameling aan gesprekken, reflecties, observaties en inzichten, vertel ik je graag wat de Community of Practice inhoudt. Om het niet te ingewikkeld te maken, vind je hieronder de belangrijkste hoofdlijnen voor meer kader en context.

De Community of Practice is een groep van Zadkine studenten van verschillende opleidingen die samen zes maanden onderwijs volgen bij culturele instellingen. Hierbij oefenen ze verschillende vaardigheden door het uitvoeren van opdrachten voor de culturele sector.

Van september 2019 tot februari 2020 heeft deze groep zich in de volgende, betrokken culturele instellingen mogen bewegen:

Witte de With Center for Contemporary Art/MELLY, TENT, Theater Rotterdam, Museum Boijmans van Beuningen, Theater Hofplein, Internationaal Film Festival Rotterdam, Onderwaterproducties, SKVR, MAAS en KCR. KCR gaf Swendeline de opdracht om regelmatig mee te lopen met studenten, hen te spreken over hun ervaringen en om daarvan verslag te doen.

Deuren openen voor studenten van het mbo

Deuren openzetten voor mbo'ers, dat is het devies van de Community of Practice waaraan Zadkine en negen Rotterdamse culturele instellingen meedoen. In Rotterdam zijn mbo'ers sterk ondervertegenwoordigd in de culturele sector, zowel als werknemer als bezoeker. Je wilt juist dat mbo-studenten opgaan in het culturele leven van de stad, als kunstenaar, toeschouwer of werknemer. En je wilt een culturele sector die snapt wat daarvoor nodig is en daarop inspeelt. Daar maakt de werkgroep 'mbo cultuur & praktijk', onder voorzitterschap van KCR, zich met Zadkine hard voor. Want alleen dan komt kunst en cultuur voor mbo'ers, waarvan er in Rotterdam al bijna 60.000 zijn, volledig tot z'n recht.

De Community of Practice is een pilot waarin mbo'ers en culturele partijen elkaar op verschillende manieren beter hebben leren kennen. KCR heeft met een vergrootglas gekeken naar deze introductie, door reporter Swendeline Ersilia mee te laten lopen met de studenten. Om te observeren, te luisteren, te prikkelen, een spiegel voor te houden, maar bovenal om van ze te leren. Want alleen dan zorgen we dat kunst en cultuur er ook is van, voor en door het mbo.

Bij de werkgroep 'mbo cultuur & praktijk' zijn aangesloten: Museum Boijmans Van Beuningen, Theater Rotterdam, SKVR, Maas theater en dans, TENT, Jeugdtheater Hofplein, Witte de With Center for Contemporary Art, IFFR en KCR.

Achter de schermen

Tijdens het lezen kom je regelmatig 'een dinsdag' of 'een achter de schermen dag' tegen. Iedere dinsdag stond in het teken van verkennen en meemaken. De studenten brachten dan een bezoek aan een culturele instelling en volgden daar een speciaal voor of door hen opgesteld programma. Zo leerden ze de culturele instelling op verschillende manieren kennen en kregen ze een uniek kijkje achter de schermen. De overige dagen van de week waren de studenten aan het werk met verschillende opdrachten bij de culturele instellingen.

Het begin

Tijdens de officiële kick-off van het project ontmoet ik de studenten voor het eerst. Terwijl iedereen voorzichtig kennis met elkaar maakt, besluit ik een rondje te maken en de studenten de volgende vraag te stellen:

“Als je over een half jaar op de afsluiting van de CoP staat, wat hoop je eruit te hebben gehaald?”

Merlijn: “Ik heb eigenlijk niet echt verwachtingen. Ik ben gewoon benieuwd naar wat we allemaal gaan meemaken. Ik hoop wel dat ik er wat netwerk aan over houd.”

Chantal: “Ik doe nu de opleiding Social Work en ik hoop eigenlijk dat ik aan het einde van de rit kan zien of ik dat misschien in een bepaalde vorm kan doen zodat het ook in deze sector past. En ik hoop dat ik een beetje uit mijn comfortzone kan gaan.”

Beau: “Ik heb er eigenlijk best wel zin in. Ik weet wat al wat ik vet vind en daar wil ik me vooral mee bezig houden en natuurlijk netwerk opbouwen.”

Rianne: “Ik weet niet zo goed wat ik moet verwachten, het is ook gewoon een pilot, weet je. Ik hoop wel dat we echt serieus worden genomen.”

Eren: “Ik wil vooral persoonlijke ontwikkeling door maken, echt aan mezelf werken. Kijk, dit is een pilot en dat betekent dat wij proefkonijntjes zijn en ik hoop dat we dat niet voor niks zijn. Ik denk dat we met dit project zoveel deuren openzetten voor mbo-studenten. Deuren die eerder gesloten waren. Ik hoop gewoon dat wij een voorbeeld kunnen zijn voor alle scholen en instellingen en dat wij kunnen laten zien dat het anders kan. Ik hoop dat we de deuren die we nu open hebben gezet, openblijven.”

Boy: “Ik wil weten wat ik heb geleerd.”

Thomas: “Ik ben benieuwd of deze sector wat voor mij is.”

Karen: “Ik doe nu een opleiding, maar ik wil meer de kunst kant op. Ik hoop dat ik hierna ook beter weet hoe ik meer die kant op kan.”

10 & 17
09.2019

24.09.2019

01.10.2019

08.10.2019

15.10.2019

29.10.2019

05.11.2019

12.11.2019

19.11.2019

26.11.2019

02.12.2019

10.12.2019

17.12.2019

7, 14, 21 & 28
01.2020

Alle dinsdagen op een rijtje

Introductie

Maaspodium | We keken naar de voorstelling B-Boy en volgden daarna een spoken word/theater workshop met de voorstelling als uitgangspunt.

Museum Boijmans Van Beuningen | We kregen buiten een rondleiding om het museum en het nieuwe depot heen en maakten daarna in het tijdelijke kantoor van het museum kennis met de medewerkers.

Witte de With | Deze dinsdag bekeken we de tentoonstelling van Cecilia Vecuna en sloten we dag af met de workshop 100% Hedendaags.

Dinsdag zelf organiseren + evalueren
Tijdens deze middag blikten we terug op de voorgaande weken en hebben we samen een dinsdag vormgegeven.

TENT | Op deze dinsdag maakten we in groepjes kennis met het team van TENT. Hierbij kregen de studenten de gelegenheid om het gesprek aan te gaan met iemand van een afdeling die bij zijn of haar interesses/opleiding past.

Zadkine evenement

Theater Rotterdam [Collectief TR] | Theater Rotterdam heeft de CoP deze dag in een aantal uur omgezet tot een collectief. Gezamenlijk maakten we een korte voorstelling met spoken word en performance art.

TENT

Amsterdam [Foam, Moco museum, bier bar]

Stedelijk Museum Schiedam [Modest fashion]

SKVR [workshop rap & schilderen]

Zadkine portfolio moment

Portfolio momenten
Zadkine portfolio & opdracht momenten

Iets maken
(samen of alleen)

Workshops
waarbij je creatief
 bezig bent met je
 handen

DOPE DINSDAGEN

mede mogelijk gemaakt door:

Teambuilding-
opdrachten

Gezamenlijk
of zelf bepalen
wat je gaat doen,
zo kun je het beste
aansluiten bij
interesses

Actief iets
doen, meelopen
met een afdeling
die je interesse
heeft of een link
legt met de studie
die je volgt

Discussies
voeren of
gesprekken met
elkaar aangaan

Nieuwe
plekken ontdekken
of 'vragen naar
welke plekken voor
ons belangrijk zijn'

Genoeg
afwisseling in het
programma

Een opdracht
doen die helpt
bij het verwerken
van wat we net
hebben gezien of
gedaan. Het liefst
multifunctioneel
zodat het gebruikt
kan worden voor
school

Soms even
helemaal niks
en het hebben
over wat we
allemaal hebben
meegemaakt

Programma
dat aansluit
bij interesses:
veel van deze
interesses zijn
easy te vinden
via social media
of vraag het ons
(studenten)

Gratis en
lekker eten, niet
te missen

Kennismaken/
praten met
mensen waar we
later nog lijntjes
mee kunnen
onderhouden

Alle belevingen en ervaringen die naar voren kwamen tijdens de verschillende programma's heb ik samengevat en onderverdeeld in twee categorieën:

DIPDINSDAGEN

mede mogelijk gemaakt door:

Kennismaken
met te veel
nieuwe mensen
en functies
binnen een
instelling

Mee moeten
denken over grote
vraagstukken
over een plek die
je nog niet kent
omdat je er voor
het eerst komt

Steeds kennis
moeten
terugkoppelen
aan de hele
groep. Gevoel
van iets 'moeten'
leren op een dag
van verkennen en
ontdekken

Te schoolse
opstellingen
(voorbeeld:
rondleidingen)
Dat gezegd hebbende:
te veel rondleidingen
op een dag. Zelfstandig
een rondje maken en
daarna gedeeltelijk zelf de
rondleiding geven aan de
rest van de groep werkt
ook goed

Alleen mogen
kijken of luisteren

Watervallen
aan informatie

Te vroege uren

(09.00 is echt
te vroeg om het
over de betekenis
van een kunstwerk
te hebben of onze
mening te geven)

Onduidelijkheid
over locatie, tijd
of de invulling van
de dag

Te veel musea

Te weinig
tijd om
tentoonstellingen
goed te bekijken
en er met elkaar
over kunnen
praten

Te lange uren
(6-8 uur)

Over de streep

Over de streep ken je misschien wel: er is op de vloer een streep getrokken, de hele groep start aan een kant, iemand roept aan de zijlijn stellingen en als je het ergens mee eens bent steek je over.

For your information:

Die dag bevonden we ons in het Stedelijk Museum Schiedam bij de tentoonstelling Modest Fashion oftewel 'bedekte mode'. Niet de hoeveelheid huid die je laat zien staat centraal, maar juist hoe weinig. Een tentoonstelling waarbij mode gecombineerd wordt met hedendaagse kunst. Een tentoonstelling over wat het betekent dat modest fashion wereldwijd een gevoelige snaar raakt bij zowel religieuze als niet religieuze vrouwen. De velen kleurrijke creaties in het museum wijzen er in ieder geval op dat 'bedekt' niet langer het synoniem is voor 'bescheiden'.

De dag begon met een aantal algemene stellingen waarover we met elkaar het gesprek aangingen. We kregen de gelegenheid om elkaar vragen te stellen over onze keuzes en denkbeelden. Na een tijdje kwam de volgende stelling aan bod:

'Het boerkaverbod moet afgeschaft worden.'

Opnieuw maakte iedereen een keuze en openden we het gesprek. De één liet met de nodige spanning wat van zich horen, de ander stelde kritische vragen over andermans denkbeelden, anderen luisterden aandachtig en weer anderen vielen stil.

Later op de dag werkten we een casus uit waarbij een vrouw die een hoofddoek draagt solliciteert op een vacature. Tijdens het sollicitatiegesprek wordt duidelijk dat de werkgever de sollicitant niet kan aannemen omdat hoofdbedekking niet wordt toegestaan bij het bedrijf. Een van de medewerkers krijgt de sollicitatieprocedure mee. In groepjes bespraken we deze casus en leefden we ons in om uiteindelijk tot een gezamenlijk antwoord te komen.

Opnieuw werden we als groep uitgedaagd om onze kijk op de wereld te delen, maar vooral ook om elkaar te bevragen over onderwerpen die je niet zo snel bespreekt in een klaslokaal.

Ik zag gebeuren hoe kunst een vertaler kan zijn. Hoe kunst kan helpen bij het toegankelijk maken van complexe maatschappelijke kwesties zodat studenten en leerlingen zich kunnen uiten, positioneren en inleven in de opvattingen van een ander. Het bespreekbaar maken van complexe kwesties kan spannend zijn, maar is enorm belangrijk. Zeker in een diverse stad als Rotterdam waar veel studenten/leerlingen met deze maatschappelijke vraagstukken te maken hebben. Het voeren van dit soort gesprekken laat ons nadenken over hoe wij in het leven staan, maar ook over onze positie in de stad en in de wereld. We staan stil bij de denkbeelden van een ander en verbreden zo onze horizon, zelfs als onze mening niet verandert. En ik zeg ons omdat het op de een of andere manier ons allemaal aangaat.

We sloten die dag af met het bekijken van een totaal andere tentoonstelling waarbij we onze interpretaties over de kunstwerken aan elkaar presenteerden.

En daar stonden we dan. Met z'n allen met al onze belevingswerelden bij elkaar. Was het complex, vernieuwend, of stimulerend? Of zaten we juist in de knoop? Noem het wat je wilt, maar er gebeurde wel iets.

"Ik houd hier echt niet van man pfff, dit zijn moeilijke dingen."

"Ik weet niet hoe het is om de ander te zijn. Ik kan het me alleen maar inbeelden en het lijkt me niet chill om zo gezien te worden door de wereld."

"Maar hoe gaan we dan ooit allemaal naast elkaar leven dan?"

"Misschien ben ik het hoor, omdat ik er niks van weet en dus ook niks van snap. Misschien is dat de reden waarom ik er zo over denk maar dit is wel mijn mening."

"We moeten er meer over praten en beter naar elkaar luisteren" – "Ja hoe dan als iedereen van alles vindt?" – "Meer en beter luisteren zeg ik toch."

"Mijn hoofd is vol"

"Gebeurt dat echt? Het is dat jij het zegt anders had ik dat echt niet geweten, dacht dat die dingen alleen in Amerika gebeurden."

"Omdat ik het niet meemaak, betekent niet dat het er niet is."

"Wat heb ik nou over iemand anders te zeggen?"

“We willen wel structuur. Het is fijn als er docenten zijn waar je vragen aan kunt stellen en dat er op je gelet wordt.”

Balanceren

Wekelijks sprak ik met de studenten van de CoP. Veel gesprekken gingen over persoonlijke ontwikkelingen en inhoudelijke opdrachten. In het begin spatten de nieuwsgierigheid en energie van de studenten af, maar met de tijd werd dat minder omdat de ze het steeds drukker kregen. Ondanks dat het normaal is dat enthousiasme afneemt, vroeg ik me af of dit misschien een reden had. Zonder na te denken vroeg ik aan de studenten hoe hun week er gemiddeld uitziet. Met de antwoorden die ik kreeg, liep ik tegen het overkoepelende thema aan: balans, of eigenlijk het ontbreken daarvan. Wat zorgde ervoor dat sommige studenten moeite hadden met behouden van hun evenwicht? Hoe ziet jouw week er gemiddeld uit? “Op maandag werk ik, dinsdag ben ik met de groep en soms heb ik IFFR, woensdag bij Theater Rotterdam, donderdag IFFR en vrijdag vaak langs school. Het is allemaal echt leuk, maar ik ben kapot.”

“Op maandag heb ik school, maar sorry hoor, dat skip ik soms want ik ben moe. Dinsdag hebben we achter de schermen, woensdag ben ik bij TENT, donderdag heb ik SKVR en 's avonds MELLY, vrijdag werk ik en soms heb ik in het weekend ook nog MELLY. Voor ik het weet is de nieuwe week weer aangebroken. Het gaat echt zo snel allemaal, allemaal balletjes die je hoog moet houden. Het is fijn dat ik jou spreek, daardoor kan ik nog eens bij dingen stilstaan.”

“Ja het is zo wisselend. Ik ben blij met de vrijheid die we hebben gekregen. We hebben natuurlijk veel zelf mogen kiezen, maar ik wist ook niet echt hoe druk ik het zou gaan krijgen met één opdracht.

“Het moet wel duidelijk worden overgebracht. Er moeten eisen en richtlijnen zijn en niet lang leve de vrijheid. Dan is de afleiding te groot, zeker omdat je in de stad zit.”

Nu is het zo dat ik de ene week drie dagen bezig ben en de andere week maar een. Vaak krijg ik pas een aantal dagen van tevoren te horen of ik ergens bij moet zijn of niet. Ik merk dat ik soms een beetje moet zoeken. Ik weet dan ook niet of ik wel of niet een extra opdracht erbij moet nemen. Het zou denk ik goed zijn als we gewoon een planning kregen voor een week of twee en dan niet een aantal dagen van tevoren. Dan wordt het ook wat overzichtelijker voor ons. Tenminste voor mij.”

Dit gesprek vond ongeveer twee maanden na de officiële kick-off van de CoP plaats. Ik hoorde studenten er onderling over praten en zag het gebeuren: de een liep (bijna) over van afspraken en opdrachten terwijl de ander die juist als een uitdaging zag. De gegeven vrijheid werd dus als fijn ervaren, maar er waren ook studenten die meer behoefte hadden aan kaders. “Gewoon wat meer structuur dan is het wat duidelijker wat ik moet doen. Ja klinkt misschien stom hoor haha,” zei een van de studenten.

In de metro richting Blaak bedacht ik me dat we jonge kinderen leren dat ze zich beter op één of een maximaal aantal dingen tegelijkertijd moeten focussen zodat ze een vollediger ontwikkeling kunnen doormaken. Meerdere dingen tegelijkertijd betekent meer schakelen en meer overzicht houden. Hoewel dat ook iets is dat we kinderen willen meegeven omdat het volwassen leven er nu eenmaal anders uitziet, kunnen we ons natuurlijk wel afvragen op welke manier we dat doen. En is die manier wel de juiste is voor iedereen? Ik bedacht me ook dat deze manier van werken niet alleen nieuw is voor de school en de culturele instellingen maar ook

voor de studenten. Daar komt bij dat voor sommigen deze kant van de culturele sector en het (bewuster) ervaren van kunst en cultuur op zich al een nieuwe ervaring is. Al die nieuwe kansen, mogelijkheden, opties en keuzes die je ineens kan en mag maken zorgen voor vrijheid, maar ook voor een hoop verantwoordelijkheid. Ik zag hierdoor dat de ene student juist geactiveerd werd, voor zichzelf kaders stelde en als een trein ging, terwijl de ander het overzicht kwijtraakte en vastliep.

De volgende vragen zijn mij bijgebleven: Hoe kunnen we studenten vrijheid geven, maar tegelijkertijd ook zorgen voor voldoende kaders en duidelijkheid? Hoe kunnen we hier samen een balans in vinden die bij iedereen past? Zodat wat studenten meemaken daadwerkelijk de kans krijgt om te landen. Is dat één manier of toch meer maatwerk?

Stereotype

"Oh Swen je raadt nooit wat we gisteren hebben meegemaakt!"

"Oke vertel, ik ben benieuwd."
Ik maak me klaar voor een verhaal en neem een slok van mijn thee.

"Nou gisteren hebben we een workshop fotografie gehad. Het was echt raar, die man dacht echt dat we dom waren ofzo. Hij ging ons als baby's uitleggen hoe je een foto maakt op een camera. Meneer we leven in 2019? Social media?"

Met een toon waar je kinderen mee aanspreekt gaat de student verder:
"Hij zei serieus: dit is de knop waar je een foto mee maakt en als je erop drukt hoor je klik. En dan nu mogen jullie zelf een foto maken, toe maar. Eerlijk! Dat kan toch niet?"

"Ja die man dacht vast: ik heb vandaag mbo." Komt er nog achteraan.

"Tsje, meen je niet? Sorry... Niet chill om te horen. Hebben jullie er nog wat van gezegd?" antwoord ik.

"Nee, maar we hebben expres super goede foto's gemaakt. Hij was er helemaal van onder de indruk. Pas daarna kregen we ineens een heleboel andere informatie. Ik snap dat gewoon niet. Iedereen roept maar om ons en dan zijn we er en krijgen we van die minimale opdrachten terwijl we staan te springen om echt iets te doen. Wat moeten wij doen dan, als iedereen zo naar ons blijft kijken?"

"Ja... Het spijt me echt voor je. Hoe denk je dat mensen naar jullie kijken?" vraag ik.

"Dat we dom, sloom en lui zijn. Dat we alleen maar goed zijn met onze handen en niet mee kunnen denken. Mensen zijn voorzichtig met ons want oh kijk uit als je het maar niet te moeilijk maakt voor een mbo'er."

"I hear you... Super frustrerend. Het is niet eerlijk dat is in ieder geval zeker," zeg ik.

"Ja, zet het maar in je verslag," zegt hij.

"Beloofd," antwoord ik.

Of die man bij de workshop fotografie echt zo dacht over deze studenten, weet ik niet en dat zal ik ook nooit weten. Wat ik wel weet, is dat deze student en de andere twee die er die middag bij waren, het wel zo hebben ervaren.

Aan het einde van de Community of Practice waren er meerdere studenten die het doorbreken van de stereotypering als overwinning beschouwden. Een van de studenten zei het volgende:

"Ik hoop gewoon dat we hebben laten zien dat we meer zijn dan het standaard idee van een mbo'er. Dat wij het ook gewoon kunnen."

Pas later drong het pas echt tot me door wat die student zei. Natuurlijk hebben we allemaal vooroordelen en kunnen we niet altijd vertrouwen op ons inschattingsvermogen, maar als je als student het gevoel hebt structureel onderschat te worden of je altijd moet bewijzen voordat je de kans krijgt om te leren of groeien, dan gaat er iets mis in hoe de wereld naar je kijkt.

Door (op basis van vooroordelen) te lage verwachtingen te stellen, belemmeren we studenten en leerlingen in hun leren en groeiproces. Tegelijkertijd valt op dat wanneer studenten vragen om meer uitdaging, de opdrachten ineens te groot en complex werden, waardoor ze zich er geen raad mee weten. Ook de instellingen moeten nog leren om hier een goede balans in te vinden.

Toen ik in mijn eigen kring ging rondvragen, bleken ook daar de mensen die in een culturele instelling werken weinig mensen in hun organisatie te kennen met een mbo-achtergrond. Het werd me steeds duidelijker hoe nieuw deze manier van samenwerken is voor alle partijen en dat het mbo ook voor sommige culturele instellingen nog nieuw terrein is. Ik denk nog vaak terug aan de gesprekken die ik had met de studenten over stereotypering.

Hoe vaker ik studenten hoorde praten over het doorbreken van stereotypering als overwinning, hoe vaker ik me afvroeg hoe we dit stereotype kunnen doorbreken zonder dat de student daar het levende bewijs van hoeft te zijn.

"Serieus genomen worden, bestaat niet alleen uit het gevoel maar ook uit het vertrouwen hebben om dingen te doen, invloed te hebben op de plek waar je werkt, ruimte te krijgen om dingen te bedenken en te realiseren, transparantie en openheid."

Vliegende kiek

Stel je voor, je bent aan het basketballen en je weet dat je een punt kunt scoren voor het team maar plotseling besef je hoe goed je tegenstander is. Terwijl je twijfel omhoog kruipt, hoor je de mensen aan de zijlijn en je teamgenoten je aanmoedigen. Eén van hen doet zelfs een afleidingsmanoeuvre zodat jij je een weg kunt banen naar de basket. Stel je het nu nog eens voor, maar dan doen je teamgenoten geen stap naar voren en behouden ze zich tot hun eigen positie in het spel. De mensen aan de zijlijn schreeuwen niet, maar kijken gespannen. Welk scenario heeft jouw voorkeur? Het volgende stuk gaat over hoe belangrijk het is voor studenten dat culturele instellingen, de school en alle docenten samen een draagvlak voor hen vormen. De studenten van de Community of Practice vertelden mij waar het volgens hen misging, over de gevolgen en hoe we volgens hen het draagvlak kunnen versterken.

“Ja weet je, er moet gewoon een aanspreekpunt zijn of beter contact tussen de docenten zodat iedereen weet wat er gebeurt. Nu moet ik het steeds uitleggen of doorgeven of weer aan een ander vragen terwijl ik me ook hier mee bezig moet houden. Zo verwarrend. Ik voel me net een vliegende kiek.”

We zitten op krukjes aan een klein tafeltje met bijna alle studenten en wachten tot de ruimte in het SKVR-gebouw beschikbaar is. “Hoe bedoel je?” vraag ik.

“Ja kijk, mijn vaste docenten weten niet zo goed wat de CoP is en daardoor is er gewoon veel verwarring over wanneer ik wel of niet aanwezig ben en welke opdrachten ik wel of niet maak. Ik moet ook echt vet vaak uitleggen waarom ik ergens

moet zijn of waar ik mee bezig ben. Ik moet dan kiezen tussen wat ik het belangrijkste vind terwijl het allebei belangrijk is.” Ze legt haar situatie verder uit en vertelt dat ze misschien punten gaat missen voor een vak.

“Voor de anderen is het makkelijker omdat onze begeleidster van de CoP tegelijkertijd hun docent is, dus die weet wat we hier aan het doen zijn. Die weet gewoon hoe belangrijk dit nu ff is en ja.. Die snapt het gewoon.”

Andere studenten haken in en ik hoor een aantal van hen met haar instemmen. Ik zie knikkende koppies en hoor: “Ze moeten beter met elkaar communiceren of zelf een keer komen kijken.”

Gedurende de zes maanden ving ik nog een aantal van dit soort gesprekken op van studenten en ik zag hoe de studenten verschillende relaties moesten onderhouden. Een relatie met de culturele instellingen, in grotere lijn met de Community of Practice en nog een met hun vakdocenten. Sommige studenten wisten dit goed te managen omdat hun docent echt achter de CoP stond en wist wat de essentie was. Zij hoefden daardoor geen verantwoording af te leggen over hun proces of aan/afwezigheid. Andere studenten waren juist veel tijd en energie kwijt aan het beargumenteren/verdedigen van hun afwezigheid en bezigheden. Sommigen waren hier zo druk mee bezig dat ze als het ware extra heen en weer vlogen om hun doel te verdedigen: het behalen van dit studiejaar.

Dat laatste bleef bij mij hangen: ‘het beargumenteren of verdedigen van je

bezigheden’. Het moeten beargumenteren of verdedigen van bezigheden die vallen onder je studie binnen je eigen school klinkt best gek toch? Ja, zou ik zeggen en ik kan me dan ook voorstellen dat dat je juist van je bezigheden af kan houden. Als je bezig bent met het verdedigen van het ene doel, raak je je andere doelen dan niet uit het oog?

Een van de studenten zei me: “Ze zouden moeten weten hoeveel moeite dat kost.” Ik vroeg: “Hoeveel moeite wat kost?” Hij: “Uitleggen waarom ik doe wat ik doe.”

Is het echt zo simpel; ‘beter met elkaar communiceren of zelf een keer komen kijken’? Moet iedereen gewoon zelf een keer komen kijken om te zien wat kunst en cultuur kan doen? Hoe krijgen we het draagvlak voor de culturele sector binnen het mbo zo groot dat de student niet het doel hoeft te verdedigen, maar juist de vrijheid krijgt om zich te focussen op het spel om uiteindelijk te kunnen scoren?

“Ik zie dat mijn vrienden makkelijker het gebouw binnestappen omdat ze weten dat ik hier werk en veel rondloop.”

“Ik denk dat het voor culturele instellingen goed is om meer evenementen buiten te doen. In de zomer of lente in een park bijvoorbeeld, dat zijn de plekken waar jongeren zich bevinden. Het is gewoon toegankelijker. Als het evenement dan ook nog eens leuk is, wordt de stap om de gebouwen van de culturele instellingen te bezoeken een stuk kleiner.”

Onderdeel van de stad

Het is belangrijk om je ergens thuis te voelen. Jezelf te kunnen herkennen in en onderdeel te kunnen voelen van je directe omgeving en de samenleving. Daar voeren we vaak gesprekken over. De vraag die steeds terugkomt luidt: hoe creëren we ruimte voor studenten of leerlingen om dat ook zo te ervaren? Toen ik begon bij de Community of Practice lieten studenten al snel op indirecte wijze blijken dat zij zich nog niet helemaal onderdeel van de stad Rotterdam voelden. Gaandeweg ontdekte ik dat hier verandering in kwam. Dat ging ongeveer zo.

Op een van de vele dinsdagen kregen de studenten de opdracht om zelf een dinsdag in te vullen. Terwijl de studenten aan het brainstormen waren, werd er ineens het volgende geroepen:

“We zijn al weken in Rotterdam. Alles is Rotterdam, Rotterdam, Rotterdam, ‘t komt nu wel een beetje mijn neus uit. Ik weet het onderhand nou wel hoor, waar alles zit. Laten we iets buiten Rotterdam zoeken en kijken hoe het daar zit met de culturele sector.”

Iemand anders riep: “Ik denk ook dat het goed is om ergens anders heen te gaan. Dan doen we ook een beetje inspiratie op voor wat er misschien in Rotterdam moet gebeuren met kunst en cultuur.”

Naast de plekken waar de studenten de afgelopen tijd zijn geweest, is er natuurlijk nog veel meer te beleven in Rotterdam als het gaat om kunst en cultuur. Tegelijkertijd waren de bezoeken aan de culturele instellingen tijdens de CoP-periode een mooie manier voor de leerlingen om de stad beter te leren kennen. Het feit dat ze volop mee mochten denken en werken met de instellingen en vrij mochten kiezen wat het beste bij hen paste, droeg bij aan hun gevoel van onderdeel zijn van de stad.

Later ben ik hier nog op teruggekomen met een student. Ik vroeg haar of zij na de CoP anders tegen de stad Rotterdam aankijkt.

Haar antwoord:

“Ik ben iemand die niet graag laat alleen over straat gaat. Ik kom zelf niet uit Rotterdam en voel me in mijn eigen buurt s’ avonds al niet veilig laat staan in Rotterdam. Ik kende de stad helemaal niet zo goed. Ik kom hier meestal alleen voor school en dat is dichtbij het station. In het begin liet ik me weleens ophalen als ik laat klaar was met stage, maar omdat ik bij het IFFR best vaak laat klaar was werd het gewoon normaal om alleen laat over straat te gaan. Ik wist welke tram of metro ik moest hebben en nu doe ik dat gewoon. Ik voel me nu veiliger in Rotterdam dan waar ik vandaan kom, gek he?”

Ik: “Ah zo tof om te horen of het gek is weet ik niet. Voel je je nu ook onderdeel van de stad of...?”

Zij: "Ja het voelt wel alsof ik meer onderdeel ben geworden van Rotterdam, maar of de stad ook echt meer onderdeel is geworden van mij weet ik niet. Ik ben niet echt een stadsmens dus dat wordt het sowieso niet helemaal, maar IK ben wel meer onderdeel van de stad."

Ik dacht bij mezelf ja zo 'simpel' is het soms ook. Als we willen dat jongeren kansen krijgen en nemen, zichzelf vormen, ontdekken, de wereld in gaan en onderdeel zijn van de stad, laten we ze dan zeggenschap en toegang geven door drempels weg te nemen. Kunst en cultuur(onderwijs) is daar een ingang voor. Maar hoe werkt dat dan?

Volgens sommige studenten is het dus simpel:

Door ergens vaker te komen zodat het bekend, veilig en eigen wordt. Door op pad te gaan, de weg te ontdekken en oprecht onderdeel te zijn van plekken in de stad die we als belangrijk beschouwen. En dat moeten we soms gewoon doen net zoals de beslissing om de volgende keer buiten Rotterdam iets te gaan beleven, dat gingen we uiteindelijk ook gewoon doen.

A moment with

In 'A moment with' lees je de afrondende gesprekken terug die ik had met studenten Eren, Chantal en Rianne. We kijken vanuit een helicopterview terug op de afgelopen periode, bespreken de betekenis van kunst voor jongeren, welke rol kunst kan spelen in hun leven, hebben het over ontdekkingen en komen samen tot inzichten.

A moment with CHANTAL

Chantal doet de opleiding Social Work en heeft haar tijd voornamelijk doorgebracht bij IFFR en Maaspodium. Chantal en ik besloten een couchsessie te houden: een sessie op de bank met wat drinken waarbij we praten over bepaalde thema's en reflecteren op het persoonlijke proces.

Waarom heb jij voor de CoP gekozen?

"Ik ben ermee in contact gekomen door Nienke. Zij moest meteen aan mij denken omdat ik al bezig was met stages zoeken. Ik denk dat de CoP heel goed is geweest voor mij omdat ik erg slecht kon tegen onzekerheid. Ik wilde altijd zekerheid, weten of er een toets is over drie weken, weten welke opdrachten ik af moet hebben. Hier moest ik dat echt loslaten en dat is voor mij een leerproces geweest. Dat is voor mij wel een van de redenen geweest waarom ik mezelf uiteindelijk heb ingeschreven."

In september 2019 vroeg ik je wat voor ontwikkeling je zou willen doormaken. Jij liet mij weten dat je wilde kijken hoe social work zich vorm kon geven binnen deze wereld.

Heb je je daar nog mee bezig kunnen houden?

"Ja, ik kreeg deze vraag ook bij Maas en ik ben erachter gekomen dat ik niet per se alleen social worker wil zijn. Ik ga mijn opleiding wel afmaken, maar ik zou wel iets willen doen in de kunst- en cultuurwereld in combinatie met social work. Ik weet alleen nog niet precies hoe."

Hoe heb je dit bij jezelf ontdekt?

"Ik heb bij Maas voorlichting en een workshop mogen geven en dat is me goed bevallen. Ze vertelden me dat ik terug mocht komen en ze hebben me ook gevraagd of ik verder wil met de groep waar ik mee heb gewerkt. Ik besepte me dat ik het eigenlijk gewoon leuk vind om te doen. Soms denk ik dat ik de verkeerde uitstroming heb gekozen. Ik dacht altijd dat ik een-op-een wel fijn vond, maar nu ik voor een groep heb gestaan, denk ik: misschien had ik toch iets anders moeten doen."

Heb je dit alleen bij Maas ontdekt of ook op andere momenten?

"Ja ook wel bij het IFFR. Ik was daar wel met mensen bezig, maar niet per se met inzoomen op de persoon. Iets meer casual dan wat een social worker 'zou moeten zijn'. Ik zit er ook aan te denken om bij het

theater of museum te gaan werken als ik samen ga wonen met mijn vriend. Eerst samenwonen hoor!"

Nu we het toch al hebben over de kunst- en cultuurwereld, ben ik wel benieuwd wat je beeld hiervan was aan het begin van het project?

"Altijd wel positief. Ik heb havo afgerond en daar heb ik kunstgeschiedenis gehad. Dat was het hoogste cijfer op mijn examen haha. Op school is het allemaal wat statiger, maar ik had wel een ontzettend leuke docent die ons meenam naar musea, maar ook gewoon naar het bos en zei: dit is ook kunst. Ik had echt een excentrieke docent en daar ben ik wel dankbaar voor. Dat is me echt bijgebleven, dat ik buiten moest zitten en over een boom moest nadenken weet je wel."

Wat dacht je toen in dat moment?

"Ja, toen dacht ik echt wat de f* is dit hahaha!"

Wanneer is dat omkeermoment gekomen? Dat je er toch anders naar bent gaan kijken?

"Door die lessen kunstgeschiedenis. Kunst is niet alleen een schilderij, maar het kan ook make-up zijn of een kerk. Ik heb altijd wel iets gehad met geschiedenis en dan krijg je er een andere kijk op door kunst."

Betekende kunst en cultuur iets voor jou toen je aan de CoP begon?

"Het betekende wel wat, maar ik heb het nog nooit zo herontdekt als nu zeg maar. Ik heb er nooit meer tijd voor gehad of tijd voor vrijgemaakt. Het is weggeweest en nu weer bij mij gekomen."

Is je beeld over kunst en cultuur veranderd vergeleken met toen je bijvoorbeeld jong was of voor dit project?

"Er zijn zeker wat dingen bijgekomen door films van het IFFR, waar we het net even over hadden. En ja... (ze valt even stil) Het heeft voor mij een andere betekenis gegeven op... hoe ik naar de wereld kijk. En ik ja... nou ja...dat."

Hoe kijk je nu anders naar de wereld?

"Bijvoorbeeld met die film Les Misérables. Het onderscheid tussen de politie en het leven op straat is iets dat ik nu beter kan relativeren. Als ik nu politie zie, beseft ik dat ik niet word aangekeken, maar degene naast mij wel... Die persoon hoeft alleen maar een andere huidskleur te hebben."

Heb je in de afgelopen tijd nog zo'n moment gehad waarvan je dacht: dit verandert mijn kijk op de wereld?

"Ja ik heb dat ook bij Maas gehad met die workshop. Er wordt nu een heel ander beeld geschetst van tieners tussen de 12 en 16 jaar dan toen ik die leeftijd had. Het is een leuke groep, ze zitten niet constant op hun telefoon. Het zijn gewoon harstikke leuke mensen. Buiten de kunst- en cultuurwereld als je bijvoorbeeld het nieuws leest, staat er: er is iemand neergestoken door een 17-jarige. Ik heb nu gezien dat we buiten deze sector een oordeel hebben over deze groep en andere groepen. Ik vind dat dat niet hoort omdat het niet altijd zo is."

Dus door te ervaren zie je het nu anders?

"JA!"

Ik voel dat wel. Laten we het ff hebben over die dinsdagen omdat we het nu hebben over momenten die je blik op de wereld hebben veranderd. Ik ben wel benieuwd of je dat ook bij een dinsdag hebt gehad. Ik wil een dinsdag noemen die mij erg is bijgebleven en ben benieuwd hoe je er nu, na een tijdje op terugkijkt.

Weet je nog de dinsdag bij Modest Fashion? Wat is je daarvan bijgebleven?

"Ik vond het ten eerste interessant en een mooie tentoonstelling. Wat het meeste indruk op me heeft gemaakt was die discussie. Op een gegeven moment kregen we een stelling en moesten we over de streep. Wie voor was moest oversteken en wie tegen was bleef staan."

We stonden toen met z'n drieën bij 'voor' en de rest van de groep aan de 'tegen' zijde. Ik vind het dan wel jammer dat we, ook al doen we samen hetzelfde project, allemaal anders denken over bepaalde dingen. Ik weet niet of mensen of sommige mensen ook echt de kunst tot zich nemen. Ik weet niet hoe ik dat precies moet uitleggen."

Als in? Kunnen we over nadenken! Bedoel je dat andere mensen kunst en cultuur gewoon anders ervaren?

"Ja, dat er ook mensen zijn die in een museum komen en alles wat ze daar zien en meemaken daar weer achterlaten, terwijl je die dingen ook kunt toepassen in het dagelijks leven. Ik vind wel dat ik dat meer doe dan voor dit project. Ik wil het vergelijken met sociaal werk. Sociaal werker is geen makkelijk beroep maar 9 van de 10 keer neem je het mee naar huis en zo kan je dat ook doen met kunst en cultuur."

A moment with EREN

Eren doet de studie Social Work en heeft zich tijdens de Community of Practice binnen TENT, SKVR en Witte de With/MELLY mogen bewegen. In de afgelopen zes maanden hebben Eren en ik elkaar wekelijks een aantal keer gesproken en nam hij me mee in zijn ontwikkelingen en bevindingen. Ik was ontzettend benieuwd naar hoe hij de (keuze)vrijheid binnen de Community of Practice heeft ervaren.

Onder het genot van een kop thee begint hij te vertellen:

“Ik merk wel dat je wel veel vrijheid krijgt binnen de CoP. This is your time and space to find your way, om jezelf te ontwikkelen. Ik merk dat ik de ruimte neem om mezelf te ontwikkelen, maar dat er tegelijkertijd ook wel een soort druk op zit want het moet allemaal wel in deze zes maanden gebeuren.”

Is een tijdframe iets dat je belemmert of juist iets dat goed voor je werkt?

“Het is niet iets dat me per se in de weg zit, want het geeft me ook het gevoel dat ik een doel heb. Zo van, oké deze zes maanden moet ik wel echt iets doen, want als ik te veel tijd krijg, ga ik uitstellen en doe ik het niet. Maar tegelijkertijd hoopte ik dat het allemaal langer zou duren. Ik merkte dat sommige dingen toch een beetje overhaast werden. Zoals alle instellingen bezoeken, opdrachten maken en afronden. Als ik kijk naar mezelf en naar de mensen waar ik stage mee loop, denk ik: jullie hebben zoveel potentie en zoveel vernieuwende gedachten. Ik denk dat als we meer tijd hadden gehad dat dat meer een plek had kunnen krijgen. Ik denk dat er nog zoveel meer dingen ontwikkeld hadden kunnen worden.”

Is er iets waar je langer aan had willen werken of iets wat je nog had willen doen?

Niet per se, ik kan het me zo 1-2-3 niet bedenken. Ik moest nu wel ineens allemaal dingen doen die ik normaal gesproken niet doe zoals netwerken, bellen, dat soort stuff. Dat waren dingen waar ik eerder over na zou denken, maar nu gewoon uitvoer. Ook omdat dat tempo erin zit, heb ik niet echt tijd om erover na te denken. Ik ben gewoon automatisch tegen mijn doelen aangelopen.”

“Zoals in aanraking komen met meer mensen. Ik heb nu gekozen om juist een andere richting op te gaan dan de meerderheid van de studenten binnen mijn opleiding. Dus dat was voor mij al een sprong. Een netwerk hebben is niet alles, maar aan de andere kant is het wel fijn om mezelf een plek te geven of een naam te maken voor in de toekomst.”

“Daarnaast hoopte ik ook dat ik weer meer de creatieve kant op zou gaan. Dat heb ik een tijdje laten gaan. Langzaam merk ik dat ik weer begin met schrijven, dingen uitwerken en schilderen.”

Wat heeft ervoor gezorgd dat je dat weer bent gaan doen?

“Waar het echt weer begon voor mij was na die keer in Maaspodium toen we die spoken word workshop kregen. Carina Fernandes liet ons toen de free write oefening doen waarbij we niet mochten krassen toch?”

Ja dat weet ik nog!

“Meestal ben ik super perfectionistisch, maar toen voelde ik echt dat iemand daar tegenover onze groep stond en zei: Schrijf gewoon wat je denkt of voelt, het maakt niet uit, maar schrijf gewoon. Na het schrijven dacht ik echt wow ik heb eindelijk weer geschreven na 1,5 jaar. En ik voelde me opgelucht. Ik was echt super enthousiast.

Het was zo spannend om voor te dragen, maar iedereen reageerde mega positief of was er helemaal stil van. Toen dacht ik: I still got it! Dat ene kleine momentje heeft me weer wat dichterbij mezelf gebracht. Daarna durfde ik ook te schrijven en voor te dragen tijdens de workshop bij Theater Rotterdam en het hier en daar te delen met de wereld.”

“De vrijdagmiddag bij MELLY vind ik ook erg nice. Dat komt vooral door de groep mensen. Wat vind je het leukst van wat je nu aan het doen bent en waarom?”

“Ik vind wat ik bij TENT aan het doen ben het leukst omdat we veel vrijheid krijgen. Niet om waar ik mee samen werk want dat zijn mensen van mijn eigen leeftijd. We zijn daar bezig geweest met een policy plan. Later kregen we te horen dat er ook professionals bezig waren met hetzelfde plan. Daardoor hadden we allemaal zoiets van: waarom doen wij dit dan, waarom zijn wij hier? Het was gewoon jammer dat dat zo is gegaan want we waren daar graag betrokken bij geweest. Hierdoor voelde wij ons meteen minder serieus genomen.”

Wat zie jij als je naar de culturele sector kijkt?

“Ik zie heel veel miscommunicatie. Ik weet niet of dat het juiste woord is, maar er zijn in ieder geval heel veel goede plannen maar de uitvoering gaat minder soepel dan we zouden willen. Ik snap wel dat er moet veel gebeuren, maar ik merk gewoon dat er toch niet altijd die gelijkwaardigheid is waarvan instellingen zeggen dat ze die wel nastreven.”

“Ik hoor best wel veel om me heen dat mensen meer willen zien van jongeren in deze stad. Dat we meedenken en mee creëren, maar uiteindelijk gaan wij niet over de beslissingen. Vaak zijn de beslissingen die gemaakt worden toch heel anders dan wat de jongeren aandragen. We laten echt

wel zien en horen wat we belangrijk vinden of waar we ons mee bezig willen houden, maar doen dat misschien op plekken waar sommige organisaties in deze sector zich niet veel bevinden zoals op social media.”

Zie jij jezelf werken in de culturele sector?

“Ik zie mezelf daar wel werken, maar ik weet nog niet precies welke functie. Het lijkt me goed als iedere instelling een student in de organisatie heeft. Niet iemand die net is afgestudeerd, maar iemand die echt nog studeert, als jongerencoördinator of ondersteunend aan de jongerencoördinator. Ik denk dat instellingen contact met studenten missen omdat ze geen direct contact hebben of maken met studenten. Ik denk dat je de mensen trekt die je wilt trekken als je iemand in huis hebt waar die mensen zich mee kunnen identificeren. Zo leg je makkelijker een connectie. Je hebt gewoon iemand nodig die dezelfde taal spreekt. Als ik zou werken binnen een kunst- of cultuurorganisatie zou ik willen werken voor de jongeren. Zolang ikzelf jong ben natuurlijk.”

A moment with RIANNE

"Ik ben Rianne en ik ben 18 jaar. Ik kom uit Schiedam en doe de opleiding Event Academy.

Kunst en cultuur is altijd belangrijk voor me geweest. Ik schilder en teken en ben daardoor altijd wel geïnteresseerd geweest in kunst maar niet zozeer in musea. Ik kreeg het vooral mee vanuit huis, maar ik keek er wel wat nuchterder tegen aan. Dat het alleen iets is voor mensen die kunstwetenschappen studeren. Ik kijk er nu anders naar en heb er meer begrip voor gekregen omdat ik nu een halfjaar in de cultuursector heb mogen werken. Ik heb veel met acteurs in het theater gepraat en daar merkte ik dat kunst en cultuur niet alleen om zweverige kunstenaars gaat."

"Ik kan nu wel zeggen dat kunst en cultuur een speciaal plekje in mijn hart hebben gekregen. Dat klinkt wat dramatisch, maar wat ik probeer te zeggen is dat ik er meer begrip voor heb en dat het niet alleen iets van mij is maar van ons allemaal. Kunst en cultuur is gewoon heel belangrijk eigenlijk. Het komt overal in terug, zeker in Rotterdam. Ik denk dat mensen dat onderschatten, dat het echt overal en altijd om je heen is. Je ziet het terug in dagelijkse dingen zoals taal, kledij, manier van elkaar groeten, tatoeages en gebouwen. Als mensen zich daar meer bewust van zouden zijn, denk ik dat mensen meer begrip zouden hebben voor de sector en andere groepen."

"Tijdens de CoP heb ik de meeste tijd doorgebracht bij Theater Hofplein en Onderwaterproducties. Ik was het liefst bij Onderwaterproducties ondanks dat ik daar simpele taken had. Ik voelde me fijn bij de

mensen in het team en de gesprekken die ik heb mogen voeren over mijn dromen. Ik kon alle vragen stellen, niets was te gek. Het was vooral de energie die daar hing die me zo aansprak. Ik werd daar omarmd als één van hen in plaats van een stagiaire. Iets essentieels dat veel instellingen vergeten.

"Ik heb daar zoveel geleerd over op persoonlijk gebied. Op een gegeven moment mocht ik avonden alleen gaan draaien, als je me dat een jaar geleden had gevraagd dan had ik dat echt niet gedaan. De peptalks die ik heb gekregen, hielpen heel erg. Ik heb het meeste geleerd door het gewoon te durven. Dat was niet gelukt zonder die enorme steun. Presenteren bijvoorbeeld, dat doe ik niet graag, maar ik durf het nu wel. Bij Theater Rotterdam moest ik ook brainstormsessie leiden en ik keek daar best tegenop, maar opeens zag ik het licht ofzo haha. Ik durfde ineens interactief te zijn met de mensen en gewoon mijn verhaal te presenteren. Dat heeft me echt goed gedaan en ik vond het ook leuk om te doen."

"Ik vind het doen belangrijker dan iets uit een boekje leren."

Is er nog iets wat je meer bent gaan begrijpen?

"Ja waar kunst en cultuur voor staat. Weet je, wij komen van het mbo en daar hebben we een keer een brainstormsessie gehad over hoe we kunst en cultuur meer bij het mbo kunnen brengen. Eerst had ik zoiets van ja, dat moet je gewoon brengen en is dat wel echt nodig? Boeit leerlingen dat wel? Maar achteraf gezien, als ik nu terugdenk aan die brainstormsessie.. ja, ik weet niet hoe je dat uitlegt. Misschien is het ook gewoon een gevoel en moet ik dat helemaal niet willen uitleggen."

(Na enige tijd gaat ze verder)

"Kijk ik heb het geluk dat het bij mij thuis

aangemoedigd werd. Wil je verven? Hier, verf maar. Wil je kleuren? Hier, kleur maar. Maar je hebt ook scholieren die dat niet van huis uit meekrijgen. Ik denk dat het dan juist heel mooi is als je kan laten zien wat kunst en cultuur allemaal is. Ik dacht eerst ook het is een theater en een museum, maar later kwam ik ook veel spoken word, rap of hip hop tegen."

Ben je door de afgelopen periode anders naar de stad gaan kijken?

"Nee, ik ben geboren in de O10 streek, in Schiedam. Ik ben er nog trotser op dan eerst, dat zei ik laatst ook gewoon. Rotterdam is mijn second home. Ik kwam eerst vaak niet verder dan het stukje achter het station richting school en de Koopgoot. Dat was voor mij Rotterdam. Nu ben ik op zoveel plekken geweest. De Lijnbaanflat bijvoorbeeld, daar kijk je uit over een heel stuk Rotterdam en dat was zo amazing. Dan denk je, wat die stad allemaal heeft, dat is toch eigenlijk gewoon rijkdom. Er was een moment dat ik op het dak stond ergens in het centrum en toen zag ik al die lichtjes, die mensen.. Ja dat was zo machtig.. Die hele stad met al haar mensen en dingen. Dat was een bijzondere ervaring. Ik denk dat het kwam omdat ik werd benaderd als een persoon en niet als een stagiaire. Ik weet niet precies wat er daar is gebeurd waardoor het zo voelde, maar het gebeurde gewoon."

Colofon

'Onderdeel van de stad - studenten van Zadkine aan het werk in de culturele sector van Rotterdam' is een uitgave van KCR

Tekst & Beeld

Swendeline Ersilia in samenwerking met de studenten van de Community of Practice kunst en cultuur: Eren, Beau, Boy, Chantal, Rianne, Merlijn, Karen, Roanne, Dyna, Jay en Matthijs.

Vormgeving

Charlotte Broekhuizen

KCR, juli, 2020